

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjaviti: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Vojna z Italijo.

Dunaj, 20. februarja.

Zadnje dni se je pričela italijanska artiljerija tudi v posameznih odsekih gorske fronte zopet gibati.

Opetovano so obstreljevali Trbiž.

Danes zjutraj so pripeljale patrolje pešpolka št. 73 z nekega podvzvetja proti sovražnim pozicijam vzhodno od Monte Zebija, severno od Asiaga, 23 vjetih.

Dunaj, 20. februarja.

Včeraj popoldne se je močno ojačil sovražni artiljerijski ogenj ob primorski fronti med Plavmi in morjem. Ponoči je prišlo do posamnih strelskih napadov.

Na tirolski fronti je bila italijanska artiljerija zlasti v odseku med Torbolem in Loppijem delavnejša, kakor navadno.

Dunaj, 21. februarja.

Artiljerijski boj ob primorski fronti je bil popoldne zopet zelo živahen. Ponoči je metalo sovražno letalo na naše kraške pozicije in na nekaj krajev brez vsakega učinka bombe.

V odseku Judikarij je zbil ogenj naših strojnih pušk neko italijansko letalo vzhodno od Monte Candia. Vodnik je mrtev, opazovalec težko ranjen.

Paolo Camillo Thaon di Revel.

Novi poveljnik italijanske mornarice podadmiral Thaon di Revel je iz piemonteske plemiške rodbine. Rojen je bil leta 1858., leta 1911/12 je poveljeval eni eskadri in se odlikoval pri napadih na Dardanele in Beirut. V mornarici uživa baje velik ugled in ga moštvo imenuje na kratko „admiral“. Thaon di Revel je bil proti dreadnoughtom in se je vedno potegoval za pomnoženje malih enot, podmorskih čolnov in hidroplanov. Italijansko časopisje pričakuje od njega ugodnega preobrata vojne na morju.

Velika italijanska ofenziva proti Trstu.

Curih, 16. februarja. Italijanski merodajni krogi zatrjujejo, da je bila svrha sestanka Cadorne s francoskim vrhovnim poveljnikom ta, da se

dogovorita za bližnjo italijansko ofenzivo. Oba generala sta sporazumljena v podrobnostih. Pariški listi pravijo, da zahteva francosko armadno vodstvo ogromno italijansko ofenzivo, ker se dosednji italijanski napadi ne smatrajo za zadostne s stališča, ki stremi za tem, da se vežejo sovražne bojne sile. Težišče nove velike italijanske ofenzive bo v okolici Trsta, kajti osvojenje Trsta je pravi cilj italijanskih naporov. V istem času hočejo Francozi in Angleži doseči odločitev ob Sommi.

Novi italijanski motorni čolni.

Lugano, 17. februarja. „Corriere della sera“ poroča, da se pripravlja nov tip velikih motornih čolnov v svrhu bojev s podmorskimi čolni. Ti motorni čolni so baje jako hitri in kot cilj malo vidni. Zgradili so jih italijanski inženirji.

Italijansko razočaranje radi avstro-ogrskih napadov pri Gorici.

Lugano, 22. februarja. Avstro-ogrski sunki proti italijanskim pozicijam vzhodno Gorice so izzvali v širokih krogih italijanskega ljudstva najmučnejše razpoloženje. Nikjer niso pričakovali takega razočaranja, kajti z vojaške strani in potom časopisja vojnih hujskačev se je gojilo najlepše nade. Celó „Popolo d' Italia“, ki prednjači hujskaškim organom, ne more zatajiti svoje nevolje radi takega vojnega položaja. Izjavlja, da so ostala vsa pričakovanja, katera se je vezalo z zavzetjem Gorice in s sunki v oktobru in novembru lanskega leta, neizpremenjena in poudarja, da ne le, da ni izostal napovedani zmagoviti pohod do srca monarhije, marveč so mogoči celo avstro-ogrski napadi na italijanske pozicije vzhodno Gorice. Vojni fanatizem pa zavaja ta list, da kljub takemu položaju zahteva od italijanske armade, da mora prodreti do Dunaja.

Položaj na bojiščih.

Na italijanskem bojišču je pričakovati po poročilih našega generalnega štaba, dobo živahnejšega bojnega delovanja; ni izključeno, da bo tukaj pričetek spomladanskih bojev naših sovražnikov. Že nekaj dni čujemo o močnih topovskih bojih na primorski fronti in 20. t. m. so bili boji že obsežnejši in intenzivnejši. Doslej tem bojem še ni sledilo nikako pomembno infanterijsko podjetje.

Stockholm, 21. februarja. „Ruskij Invalid“ opozarja, da bo nova italijanska ofenziva z nezaslišano silo in razsežnostjo naperjena proti Trstu in da jo je pričakovati v bližnjem času. Zadnje priprave so že končane. Italijanski vrhovni poveljnik izmenjava sedaj posebna mnenja z angleško-francoskim in ruskim vrhovnim poveljstvom. Pričakuje samo ugodnega vremena. Italijanska ofenziva bo presegala vse dosežanje in ne ostane brez učinka na rusko fronto, ker sta italijanska in ruska armada v skupnem načrtu: četverozveze posebno organično zvezani. Na sploh so odločeni pri vseh četverozveznih armadah, izsiliti vojno na nasprotnem polju, ki ima dati odločitev. Vojaški kritiki drugih ruskih listov namigavajo, da Italija otvori generalno ofenzivo četverozveze s poskusnim sunkom proti Trstu.

Preko Curiha poročajo: Italijanski vojni poročevalci posvečajo veliko paznost bojnemu delovanju na italijanskem bojišču zadnje dni. Civinini označa v „Corrieru“ streljanje avstro-ogrskega topništva v odseku pri Gorici za jako ljuto, najhujše je bilo dne 9. februarja, zlasti na treh točkah: pri sv. Katarini, severozapadno Sv. Marka in vzhodno Vrtojbe. Skoro povsodi se je streljalo iz topov velikega kalibra. List poroča nadalje, da so obojestranski strelski jarki mestoma jako blizu drug pri drugem in se tako da razlagati, da časih hitro menjavajo lastnike. Prav radi tega se ne smejo pričakovati veliki uspehi. „Secolo“ meni, da namest ravno Avstriji najprvo zopet osvojiti Gorico, ako se jim to posreči, bo to uspeh samo moralne vrednosti. Ni izključeno, da ima ta ofenziva na Krasu svrhu, da prikrije priprave za veliko ofenzivo v Tridentu. Končno opominja „Secolo“ k opreznosti, češ, da misli avstro-ogrška vojna uprava na iznenadenja.

Ruski neuspehi.

Berolin, 17. februarja.

Ob Lavkesi, jugo-zapadno od Dvinska so vdrle čete v sunku v ruske črte ter pripeljale kakih 50 vjetih nazaj.

PODLISTEK.

Požrtvovalnost.

„Echo de Paris“ prinaša sledečo hudomušno satiro, katero so ponatisnili nemški časopisi, ki imajo, kakor se vidi, omenjeni list na razpolago.

Z neutrudljivo potrpežljivostjo streže ranjenecem . . .

Zavzema se pa žene in otroke padlih vojakov, podpira vdove, skrbi za uboge sirote . . .

Ustanavlja ljudske kuhinje; kamor se obrne izvršuje čine dobrotne . . .

Vsaki dan pošilja brezštevilo daril na nebroj naslovov na bojno polje . . .

Plete volnene nogavice, telovnike in čepice za vojake v fronti . . .

Do skrajnosti je delavna v službah „Rdečega križa“ . . .

Neumorno deluje za tujce doma . . .

Brezprimerna je njena skrb za rojake v tujini . . .

Snuje kuhinje za juho bodočim materam . . .

Ustanavlja otroške vrtce . . .

Prireja dobrotne veselice v prid zapuščenim otrokom . . .

* * *

Včeraj se je vršila taka prireditve. V elegantnem hotelu, kjer se je sestala najodličnejša družba.

Pripeljala se je ob določeni uri.

Vratca njene kočije je uslužno odprl majhen fantič, brez nadzorstva, slabo hranjen, zmrzujoč v tanki, strgani obleki . . .

„O revček moj,“ reče sočutno in prime denarnico, da mu podari nekaj drobiža, „kako si izmučen! Ali nimaš vendar mamice?“

„Imam,“ odvrne malček.

Povej torej svoji mamici, da naj pride jutri zjutraj meni . . . Tu je moj naslov . . . Zate pa hočem sama skrbeti, dušica . . . Da, prav gotovo, revček moj, tako bom naredila . . . In kako ti je vendar ime, ljubček moj?“

In malček ves začuden vpraša:

„Ali me res ne spoznaš, mamica?“

— Taka je nasprotna stran požrtvovalnosti naše dobrotne . . .

— Dobrotnica! —

N. L.*

Nedin Sterad.

Minula od tedaj so leta . . .

Spominjaš, draga, se večera ob Soči, bistro šumljajoči, za mestom bajno so duhteli vrtovi, tiho snivajoči?

Šuštel vitka je cipresa in palma tajno šelestela, na vrtu deklica otožno ljubezni pesem milo pela?

Spominjaš, draga, se večera, ko drug ob drugem sva hodila, ljubezni in zvestobo večno s prisego sveto obljubila?

Minula od tedaj so leta, življenja mojega družica, ljubezen zvesto ohranila si, kakor nekdanj še devica!

Hrepenenje.

Da Te ljubim, Ti je znano, več povedati ne smem, moje misli v jutro rano znane Tvojim so očem . . .

Berolin, 18. februarja.

Pri Ilukstu, jugozapadno od Lucka, pri Zborovu, južno od Bržežanov in jugozapadno od Stanislavova so se ponesrečila ruska podvzjetja.

Dunaj, 20. februarja.

Vzhodno od Lipnice Dolne ob Narajovki so razstrelili Rusi pod našimi najsrednejšimi jarki minski rov ter v hitrem sunku zasedli vdrino. S protinapadom smo jih zopet zavzeli. Južno od Bržežanov smo zavrnili po močni minski pripravi izvršeni poskus sovražnika nas napasti. V Voliniji uspešna podvzjetja naših čet v sunkih.

Nemški zrakoplovski napadi na otok Oesel.

Berolin, 19. februarja.

Dne 18. februarja je napadel neki naš mornariški zrakoplov pristaniške in vojaške naprave v Arensburgu na otoku Oesel z razstrelilnimi in netilnimi bombami. Opazovali smo dober učinek. Sovražni obrambni ogenj je ostal brez učinka.

Berolin, 20. februarja.

V posameznih odsekih je bila ruska artiljerija delavnejša, kakor prejšnje dni, tako južno Trisvjatskega jezera in na vzhodnem bregu Narajovke.

V Karpatih pri snežnem zometu za nas ugodni pohodi. Ko smo vjeli branitelje, smo razstrelili neko rusko stražnico južno od Smotreca. Severno od doline Slanic smo prepodili sovražne postojanke ter zavrnili protinapade in potisnili svoje bojne pozicije na neki višinski greben.

Berolin, 21. februarja.

V posameznih odsekih fronte, zlasti v Gozdnatih Karpatih na obeh straneh doline Oitoz artiljerijski ogenj in boji v predpolju.

Dunaj, 22. februarja.

Delovanje naših lovskih komand in čet je bilo v sunkih zopet zelo živahno, zlasti v frontnem prostoru med Dorno Vatro in Dnjestrom. Naši oddelki so rešili svojo nalogo povsod z uspehom ter privedli nazaj številne vjetnike, pri tem pa so sami utrpeli malo izgub.

Priprave na Ruskem.

Frankfurt, 16. februarja. „Frankfurter Ztg.“ — „Temps“ poroča, da so bile ruske čete s sibirsko-mandžurske meje odpoklicane in odpremljene na evropska bojišča.

Haag, 16. februarja. Listi poročajo, da bo Rusija čez nekaj mesecev izvežnala novo milijonsko armado, ker so bili v ponedeljek pozvani pod orožje obvezanci leta 1898., v soboto pa 20letni.

Atentat na ruskega mornariškega ministra.

Kodanj, 16. februarja. „Berlingske Tidende“ čujejo iz Petrograda, da je bil na ulici napravljen atentat na mornaričnega ministra Grigoroviča. Ministra sta napadla dva neznana moža. Minister pa je bil sam oborožen in se mu je vsled njegove hladnokrvnosti posrečilo pregnati napadalca, ki sta ostala neznana. Eden onih mož, ki sta napravila atentat na mornariškega ministra, je že v rokah policije. Njegovo ime še ni dognano, ker aretovane ne da nobenih pojasnil in je prišel šele pred kratkim v Petrograd z očitno ponarejenim potnim listom ruskega poslaništva v Parizu. Policija sodi, da ima opraviti z zaroto vojni nasprotnih ljudi.

Nova grupacija ruskih armad.

Na vzhodnih fronti je pregrupacija ruskih čet v polnem teku. Vsled velikih transportnih težkoč pa se vrši večidel precej počasi ter bo trajalo najbrže še dolgo, predno bodo ruske čete popolnoma pripravljene. Zdi se, da polagajo Rusi posebno važnost na južno krilo, kjer se zbira pod vrhovnim poveljništvom generala Gurka več armad v armadno skupino med Bukovino in izlivi Donave. Tudi armada generala Brusilova dobiva v Galiciji in Voliniji močna ojačenja.

Boj ob Seretu.

Dunaj, 17. februarja.

Od danes zjutraj napada sovražnik naše pozicije severozapadno od Herestrava; boji se še vrše.

Pri Stanislavovu, južno od Zborova in južno Bržežanov so zavrnile naše straže močne ruske izvidne oddelke.

Dunaj, 18. februarja.

Boji, o katerih smo poročali včeraj, da so se vršili severno od doline Oitoz, so popoldne pojemale. Sovražnika smo povsod vrgli nazaj. Na fronti severno od Karpatov na mnogih krajih močno izvidno delovanje.

Dunaj, 20. februarja.

Jugo-vzhodno od Focsanija so pripeljale čete po sunku poleg več vjetih 3 strojne puške in eno metalo min iz sovražnih jarkov. V pokrajini ob Ludovi smo razstrelili neko rusko stražnico. Ob Nerajovki topovski boj. Pri Radzivilovu je neki naš letalec zbil neko rusko letalo.

Boji na zapadu.

Berolin, 17. februarja.

Na fronti v Artoisu in v pokrajini ob Sommi, zlasti na obeh bregovih Ancre, je dosegel artiljerijski ogenj veliko silo. Na več točkah smo zavrnili angleške izvidne oddelke, južno od Miraumonta pa močnejši napad, ki se je pričel po bobnajočem ognju.

Ob Aisni, zapadno od Berry-au-Baca in v Champagni, južno od Riponta, so se ponesrečili francoski sunki.

Naše letalske flotilje so izdatno metale bombe na važne naprave za sovražno fronto. Ob Sommi je zletelo več sovražnih municijskih skladišč v zrak. Pok in tresenje zemlje se je čutilo do St. Quentin.

Berolin, 18. februarja.

Po živahni strelski pripravi so poskusili močni angleški izvidni oddelki severno od Armentièresa in jugo-zapadno od Lilla ter severno od kanala La Bassée in pri Ransartu vdreti v naše jarke. Zavrnili smo jih deloma v bližinskih bojih, v katerih smo vjeli več mož, deloma z ognjem. Dne 16. februarja zvečer, ko se je ponesrečil napad južno od Miraumonta, je stopnjeval sovražnik vso noč svoje artiljerijske delovanje ter zjutraj iznova napadel na obeh bregovih Ancre. V izprememb polnem boju ki je trajal ves dan, smo vjeli 150 mož, vplenili 5 strojnih pušk ter potem prepustili sovražniku svojo prednjo pozicijo v jami, nastali vsled eksplozije mine.

Južno od Pysa smo zavrnili močan angleški napad. Vse pozicije držimo.

Ob Oisi pri Dreslincourtu nam je prinesel sunek 14 vjetih.

V Champagni so ležale nove pozicije južno od Riponta, na zapadnem bregu Mosle naši jarki v Pretrskem gozdu, pod živahnim ognjem artiljerije in metal min. V našem uničujočem ognju se napadi niso izvršili.

V noči na 17. februar je neki naš zrakoplov izdatno metal bombe na mesto in pristanišče Boulogne.

Berolin, 19. februarja.

Na večini fronte je vladala močna megla, ki je utesnjevala delovanje artiljerije in letalcev ter dopuščala samo izvidne sunke. Ob pozornosti posadk naših jarkov se je ponesrečilo mnogo sovražnih podvzetij; našim izvidnikom se je posrečilo vjeti več mož.

Berolin, 20. februarja.

Pri armadi generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberskega se je dopoldne ponesrečil po strelski pripravi izvršeni sunek Angležev zapadno od Messincesa. En častnik in 6 mož je ostalo v naših rokah.

Na fronti ob Ancri smo zavrnili nekaj angleških izvidnih sunkov. Na severnem bregu Ancre je presenetil neki štrafunski oddelek angleško postojanko ter pripeljal nazaj 7 vjetih. Po kratkem streljanju so vzele naše čete v sunku neko oporišče južno od Le Transloya v jurišu ter odpeljale posadko 30 mož kot vjetnike.

Berolin, 21. februarja.

Slabo vreme in dež je držal bojno delovanje v zmernih mejah. Jugovzhodno od Ypresa in na obeh straneh kanala La Bassée so se ponesrečili izvidni sunki Angležev pri Flireyu, med Moso in Moslo pa delni napadi Francozov. Pri odvzetju oporišča južno od Le Transloya dne 19. februarja smo vjeli 2 častnika in 36 Angležev ter vplenili 5 stroj. pušk.

Berolin, 22. februarja.

Južno od Armentièresa je po močni ognjeni pripravi več angleških stotnij vdrlo v naše pozicije. Močan protisunek jih je takoj vrgel ven. Pri izčiščenju jarkov smo našli 200 mrtvih Angležev, 39 mož pa smo vjeli. Izvidni sunki sovražnika južno od Warnetona, južno kanala La Bassée in med Ancro in Sommo so se ponesrečili.

Prodaja španskih ladij Angliji.

Madrid, 17. februarja. Večernik „Mundo“ poroča, da je ministrski svet z večino glasov sklenil, dovoliti prodajo dela trgovskega brodovja v Bilbao pod pogojem, da se prodajo samo stare ladje, ki niso več rabne za plovbo v Ameriko, in da se dosežena vsota porabi za nakup ali gradbo novih ladij. — Španska plovba na Filipine se je zopet pričela. Ladje vozijo okrog Afrike.

Letalski napadi na zapadu.

London, 17. februarja. Admiraliteta poroča: Mornariška letala so izvršila napad na letališče Christelles ter z dobrim učinkom metala bombe. Isti čas smo pristanišče Brügge in tam ležeče ladje še enkrat napadli. Videti je bilo, kako so bombe na svojem cilju eksplodirale.

Na merodajnem mestu izve Wolffow urad, da pri letalskem napadu na Brügge ni bilo vojaške škode.

Italijanske čete na Francoskem.

Strassburg, 19. februarja. „Strassburger Post“ poroča s švicarske meje, da transportirajo italijanske čete skozi Francijo in sicer, najbrže k armadi Foché v smeri na Besancon.

Razširjenje brambne dolžnosti na Angleškem.

London, 20. februarja. „Times“ pišejo, da bo morda treba zvišati starostno mejo za vojaško službeno dolžnost na 50 let, če preklic odpustov moških pod 30 leti ne bo imel zadostnega uspeha. „Daily Express“ izve, da se namerava nadomestiti one moške, ki so pri angleški armadi na Angleškem ali Francoskem nameščeni pri upravi ali v kuhinjah, kot stražniki ali šoferji, z ženskami, da se dobi na ta način večje število moških za fronto.

Ofenziva na zapadu začenja?

Lugano, 21. februarja. „Corriere“ poroča iz Londona: Ofenziva na zapadni fronti se je baje že pričela.

Basel, 20. februarja. Polkovnik Egli razpravlja v „Basler Nachrichten“ o položaju ob Ancri. Angleži so tam dosegli nekaj lokalnih uspehov, ker so Nemci, da se izognejo večjim izgubam, raje opustili nekatere odseke svoje pozicije. V celoti pa je od Angležev v pettedenskih bojih doseženi uspeh le prav neznaten ter brez pomena za položaj na zapadu, zlasti za položaj ob Sommi. Ni pa izključeno, da se ob Ancri vsak hip lahko razvije velika bitka.

Haag, 21. februarja. „Daly Chronicle“ prinaša izjavi Lloydja Georgeja in Asquitha, češ, da je tekom petih tednov pričakovati na zapadni fronti največje bitke, kar jih pozna zgodovina. — „Times“ in „Morningpost“ pišeta, da se situacija na zapadni fronti korak za korakom bliža odločilnemu stadiju.

Na Balkanu.

Berolin, 20. februarja.

Med Vardarjem in Dojranskim jezerom je ležal do večera hud ogenj na naših pozicijah. Napad se ni izvršil nobeden.

Berolin, 21. februarja.

Živahnemu ognju med Vardarjem in Dojranskim jezerom so sledili zvečer sunki angleških oddelkov.

Berolin, 22. februarja.

Vzhodno od Vardarju so se poskusili Angleži pred našo pozicijo vgnezditi. Prepodili smo jih v boju z ročnimi granatami.

* * *

Opasen položaj na Grškem.

London, 18. februarja. „Times“ javlja iz Syre: Razmere na Grškem postajajo znova opasne, zlasti vsled zahteve aliirancev, da se morajo izročiti puške, ki se nahajajo v posesti prebivalstva. Tudi rezervisti hočejo obdržati svoje orožje za slučaj samoobrambe. Možnost, da izbruhne revolta, pa ne vzbuja nobene bojazni, ker so aliiranci mnogo močnejši.

Vojna z Ameriko.

Pred prelomom med Avstrijo in Ameriko.

Predsednik Wilson je dal izročiti dunajski vladi posebno noto, katere zmisel je, da naj se Avstro-Ogrska izjavi, ali zavzema glede podmorske vojne isto stališče kakor Nemčija.

Diplomatični položaj med Avstrijo in Ameriko je bil nekoliko drugačen kakor med Nemčijo in Ameriko. Wilson je pretrgal stike z nemško državo brez vsake diplomatske korespondence, ker se je opiral na ultimativne izjave od februarja, oziroma maja l. l. Te izjave takrat niso bile naperjene tudi proti Avstro-Ogrski in zato se zdi amerškemu predsedniku potrebno, da s posebno noto vpraša, ali smo glede poostrene podmorske vojne solidarni z Nemčijo.

Njegova nota je torej formalna predigra definitivnega preloma med Avstrijo in Ameriko.

Razburjenje v Ameriki.

Chiasso, 19. februarja. Iz Novega Jorka poročajo: Tu je razširjena vest, da so Turki zagledali ameriško topničarko „Scorpion“. Razburjenje narašča.

Rotterdam, 19. februarja. Reuter javlja iz Novega Jorka: Listi poročajo, da bo sklical Wilson obe zbornici kongresa še pred potekom tedna k skupni seji ter jima predložil načrte za nadaljno postopanje.

Lugano, 19. februarja. „Secolo“ javlja iz Londona: Politična in gospodarska kriza v Ameriki postaja vsak dan večja. Pristani Atlantskega oceana so uprav blokirani in natlačeno polni ameriških trgovskih ladij, na katerih je blago iz vseh

industrijalnih krajev. Carinski uradi in skladišča so prenapolnjeni, na železniških skladiščih stoji na tisoče vagonov. Zaradi pomanjkanja vagonov ne morejo tovarne več dobiti surovin, niti oddajati fabrikatov. Trideset glavnih železniških prog je rezerviranih izključno za preskrbo dežele z živili. Vzlic vsemu prizadevanju pacifistov, postaja položaj čedalje bolj nevzdržljiv.

Razpoloženje v Ameriki.

Rotterdam, 17. februarja. Iz Novega Jorka poročajo: Združene države se bodo odločile koncem tega meseca. Wilson hoče počakati, da se vrne Gerard, kar se bo zgodilo 27. t. m., nakar bo stavil kongresu svoje predloge.

Haag, 18. februarja. Londonski listi objavljajo dolga poročila o napetosti, ki vlada v Ameriki. Vlada se pridno pripravljala, ne le vojaško, temveč tudi gospodarsko. Odbor za narodno obrambo je imenoval posebno komisijo, sestoječo iz 7 odličnih zastopnikov finance in trgovine, ki naj organizira prehrano in skrbi za redni blagor in promet. Finančni krogi pričakujejo, da bo skoraj izdano 3 odstotno posojilo v znesku polmilijarde dolarjev.

Curih, 17. februarja. Washingtonska policija je baje izvedela, da so bile ustanovljene obsežne organizacije, ki hočejo z vsemi, tudi nasilnimi sredstvi, preprečiti vojno med Ameriko in Nemčijo.

Ameriški parnik odplul v blokadno zono.

Milan, 17. februarja. „Secolo“ poroča iz Londona, da je dne 15. februarja zjutraj ameriški prekmorski parnik „Philadelphia“ odplul iz Liverpoola v New York. Na krovu tega prvega ameriškega parnika, ki pojde skozi blokadno zono okoli Anglije, se nahajajo ameriški potniki in en zastopnik ameriškega časopisja.

Priprave v Ameriki.

Lugano, 20. februarja. V konferenci z Wilsonom so sklenili demokratični senatorji, podpirati predlog, da sme Wilson uporabiti v varstvo ameriških interesov celokupno oboroženo silo Zedinjenih držav.

Smatra se, da tekem prihodnjih treh tednov ne bo prišlo do nobene definitivne odločitve. Wilson pušča naraščati sovražno razpoloženje proti Nemčiji ter medtem čim najbolj pospešuje vojaške in finančne priprave države.

Haag, 20. februarja. Amerika je stavila Japonski jako ugodno predloge za slučaj vojne. Na Japonskem splošno pričakujejo vojne napovedi Zedinjenih držav Nemčiji.

Tuji državljani v Ameriki pod kontrolo.

London, 20. februarja. „Daily Telegraph“ javlja iz New Yorka: Kongres bo še ta teden sprejel zakon, ki predpisuje, da morajo inozemci v Zedinjenih državah prigrasiti svoje ime in poklic ter se izjaviti, ali se hočejo naturalizirati (sprejeti ameriško državljanstvo) ali ne. Vsak inozemec bo moral izročiti poštnemu uradu svojega bivališča svojo fotografijo.

Nemške ladje v Ameriki.

New York, 20. februarja. Kapitan ladje „Kronprinzessin Cecilie“ je izpovedal pred zvezno sodnijo, da je dobil od nekega agenta nemške vlade, ki pa ga noče imenovati, naročilo, da naj stori stroje na ladji nerabne. Kakor poročajo listi, so bili stroji na vseh nemških ladjah pokvarjeni.

Wilsonove nade.

Zeneva, 22. februarja. „Central News“ poročajo iz Washingtona: Wilson še vedno upa, da se bo navzlic diplomatskemu prelomu mogel izogniti napovedi vojne Nemčiji.

London, 21. februarja. „Times“ javlja iz New Yorka dne 20. februarja: Časopisje zatrjuje, da pričinja vlada upati, da se bo mogoče izogniti težkočam z Nemčijo. To naziranje se opira na poročilo, da predsednik morda le ne bo zahteval pred razstankom kongresa (4. marca) pooblastil za varstvo ameriških interesov. Tudi neutrudljivo delovanje pacifistov ni ostalo brez uspeha.

Moč centralnih držav.

Curih, 21. februarja. „Corriere della sera“ poroča, da bodo vojne sile centralnih držav, ki v kratkem nastopijo, presegale vse dosedanje. Nasproti vsem nadam zaveznikov so centralne države sedaj vojaško še močnejše, kakor so bile poprej.

Curih, 21. februarja. Vojaški sotrudnik „Stampa“ piše, da se osrednje države ne bodo več borile proti Romuniji, marveč posvetijo vso pozornost italijanskim in zapadnim frontam. Hindenburg, moderni Napoleon, ki izpreminja svoje načrte po položaju, pripravlja sedaj nova presenečenja.

Londonski listi govore prav obširno o bodočih pomladanskih bojih. Splošno vlada velika negotovost, ali bo porabila Nemčija svoje nove čete, ki so bile ustvarjene na Poljskem, na vzhodu ali na zapadu. „Daily Mail“ in „Morningpost“ sta mnenja, da se Nemčija to leto ne bo spuščala na vzhodu v veliko operacije, marveč bo skušala tam obdržati le svoje stare pozicije; kvečjemu to je

pričakovati, da bo še enkrat pričela z zavojevalno vojno v Romuniji. „Times“ so mnenja, da bodo Nemci zbrali vse sile, da se obranijo silne ofenzive zaveznikov na zapadu.

DNEVNE VESTI.

Slovesne črne maše v spomin smrti pokojnega cesarja Frana Josipa I. Po naznanilu prvega najvišjega dvornika Njegovega c. in. kr. Apostolskega Veličanstva se imajo po Najvišjem ukazu slovesne črne maše v spomin smrti Njegovega c. in. kr. Apostolskega Veličanstva pokojnega cesarja Frana Josipa I. vršiti naobičajni način dne 20. in 21. novembra vsakega leta; veljati ima od sedaj naprej 20. november (predvečer dneva smrti) kot novi dvorni veliki praznik. Zajedno se je odredilo, da prenehajo slovesne črne maše v spomin smrti pokojnega cesarja Ferdinanda I., vsled česar odpade v bodoče tudi dotični dvorni veliki praznik, to je 28. junij.

God cesarice Cite se praznuje 27. aprila.

Novi poveljnik avstro - ogrskega vojnega brodovja podadmiral Maksimiljan Njegovan je rodom Hrvat. Star je 59 let. V mornariških krogih slovi podadmiral Njegovan kot posebno odličen, preudaren vojskovodja, ki si je stekel v sedanji vojni že nevenljive zasluge. — Novi načelnik mornariške sekcije v vojnem ministrstvu podadmiral Kaiser von Kaltenfels je 54 let star.

Nasledstvo velikega admirala Hausa. Poročajo, da je dosedanjí namestnik šefa mornarične sekcije Karol Kaiser pl. Kaltenfels imenovan za predstojnika mornarične sekcije. Ta sekcija bo odsej popolnoma ločena od poveljstva mornarice. Za poveljnika mornarice bo imenovan podadmiral Maks Njegovan.

Za namestnika načelnika mornariške sekcije v vojnem ministrstvu je imenovan kontreadmiral Josip Rodler.

Ministrski predsednik grof Clam - Martinic o sklicanju državnega zbora. V četrtek, dne 22. februarja so posetili nekateri člani načelstva nemškega „Nationalverbanda“ ministrskega predsednika ter so ga vprašali, kaj namerava vlada ukreniti glede državnega zbora, katerega funkcijska doba poteka meseca junija. Ministrski predsednik je izjavil, da stoji vlada še vedno na temelju svoje prve in edine oficijelne izjave, kjer je tudi precizirala svoje stališče napram parlamentu. Vendar vlada še ne more določiti termina za sklicanje državnega zbora; upoštevati pa hoče dejstvo, da funkcijska doba državnega zbora poteka in hoče gotovo dati parlamentu, kadar bo sklican, dovolj časa za nujne posle. Zastopniki nemškega „Nationalverbanda“ so nato razpravljali z ministrskim predsednikom o raznih notranjepolitičnih in gospodarskih zadevah. — „Zeit“ poroča, da se bo v ugodnem slučaju sestal državni zbor 24. aprila ali pa 8. maja.

Nemščina kot uradni jezik centralnih uradov. Kakor smo svoj čas poročali, je trgovinsko ministrstvo zaukazalo vsem nemškim trgovskim zbornicam, da se morajo pri dopisovanju s centralnimi uradi posluževati nemščine kot uradnega jezika teh uradov. Praška, plzenska in budjeviška trgovska zbornica so se pritožile proti temu ukazu na državno sodišče. Dne 22. februarja se je vršila javna razprava. Razsodba bo proglašena v ponedeljek.

Umrli je dne 18. t. m. Ivan Eržee, posestnik v Zg. Bitnju pri Kranju, star 76 let. Naj v miru počiva!

Dijaški kuhinji v Kranju je daroval gospod Josip Majdič 20 K namesto venca na krsto Ivanu Eržen — Križnarja iz Zgornjega Bitnja.

Za goriške begunce. Gospa Berjak, roj. Omersa v Kranju je podarila revnim begunkam obleke in obuvala. — Gospica Terezija Kovačič, učiteljica iz Gorič pri Kranju je nabrala in poslala lep zavoj obleke in obuvala. — Gospica Julči Zalokarjeva, učiteljica v Kokri je poslala 10 K, katere je nabrala v mali, prijetni, veseli družbi pri g. J. Povšnarju — gostilničarju v Kokri na „pustno“ nedeljo. Pomožni odbor za goriške begunce v Kranju se toplo zahvaljuje.

Za goriške begunce. Vse hiti in se trudi olajšati zlo našim goriškim rojakom, ki so bili primorani zapustiti svoja domovja, zapustiti vse, kar so si s trudom pridobili v dobi dolgih let ter iskati si pri nas gostoljubnosti. Tudi naša mladina noče zaostati. Zbrala se je skupina mladih diletantov, da priredi na korist skladu za goriške begunce v „Narodni čitalnici“ v Kranju dramatično predstavo. Igra „Na letovišču“ burka v treh dejanjih, spisal češki Jos. Stolba, poslovenil Iv. Podgornik, je gotovo še nekaterim znana izza prejšnje dobe, vsled svoje zdrave in dobre komike. Prepričani smo, da bode slavno občinstvo drage volje podpiralo stremljenje mladine, s svojim mnogoštevilnim obiskom. Več iz lepakov. Predstava se vrši danes, 24. t. m. ob 8. uri zvečer in pa jutri ob 5. uri popoldne.

Sprejem mornariških aspirantov. V c. in. kr. vojno mornarico bo v letu 1917. sprejetih približno 70 mornariških aspirantov. Določeni so v to, da postanejo mornariški kadeti in če prestanejo

izkušnje za mornariške častnike, po številu prostih mest, mornariški častniki. Lastnoročno pisane, s kolekom za dve kroni kolekovane prošnje za sprejem kot mornariški aspirant je vložiti najkasneje do 1. avgusta t. l. pri vojnem ministrstvu, mornariška sekcija (od gojenčev vojaških zavodov službenim potom). Na zakasnelo vložene prošnje se ne bo oziralo v nobenem slučaju. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasa c. kr. vojnega ministrstva, mornariška sekcija, ki je na vpogled pri mestnem magistratu v Ljubljani, pri c. kr. okr. glavarstvih in pri ravnateljstvu pomožnih uradov deželne vlade.

Dvajsetvinarski novci iz niklja. Razširjeno je mnenje, da se dvajsetvinarski novci iz niklja, ki so bili z novim letom vzeti iz prometa, tudi pri deželnih bladjah in uradih več ne sprejemajo. To pa je zmota. Vsi c. kr. uradi in blagajne, poštni, davčni in državnoželezniški uradi sprejemajo in zamenjavajo dvajsetvinarske novce iz niklja še do 30. aprila 1917.

Razglas radi oddaje masti. S tem se opozarja na določbe ukaza urada za ljudsko prehrano z dne 11. januarja 1917 drž. zak. št. 15, tičočega se preskrbe ljudstva z izdelki iz mleka in svinjsko mastjo. Po določbi § 1 tega ukaza je zavezan vsakdo, ki zakolje prašiča, oddati v namen prehrane bednega prebivalstva, gotovo določeno množino svinjskega špeha in svinjske masti. Ta dolžnost pa zadeva tudi vse tiste posestnike, ki so počenši s 1. novembrom 1916 zaklali kakega prašiča. Tedaj morajo tudi ti oddati določeno množino svinjskega špeha odnosno svinjske masti. Oddati pa je sledeče množine svinjskega špeha: 1. ako je tehtal prašič pri klanju do 60 kg, 2 kg; 2. ako je tehtal prašič pri klanju od 60 do 100 kg, 3½ kg; 3. ako je tehtal prašič pri klanju od 100 do 150 kg, 6 kg; 4. ako je tehtal prašič pri klanju čez 150 kg, 10 kg. V splošnem je oddati o priliki klanja svinjski špeh. Ako pa je bil zaklan prašič v času od 1. novembra 1916 naprej ter je špeh že stopljen, oddati je namesto špeha mast ter je v tem slučaju oddati za 6 enot špeha 5 enot masti. Vsi oni, katere zadeva omenjena oddajna dolžnost, se tem potom pozivljajo, da najpозneje v 8 dneh potem, ko je bil pričujoči razglas objavljen, oddajo gori označeno množino svinjskega špeha in svinjske masti in sicer vsakdo pri aprovizacnem mestu svoje občine. Tisti pa, kateri bodo šele klali, imajo takoj po izvršenem klanju oddati določeno množino špeha. Vsak zakol prašičev je takoj naznaniti aprovizacnemu mestu. Plačevalo se bode špeh ali mast po maksimalni ceni. Aprovizacnim odborom, katerim je dobro znano, kdo je zaklal kakega prašiča, bodo vsakega, ki v danem roku (8 dneh) ne bo oddal nanj odpadajočo množino špeha oziroma masti, takoj semkaj naznanili, nakar bo doletela dotičnega najstrožja kazen, špeh ali mast pa se mu bo odvzela in izrekla za zapadlo. Prestopki se bodo kaznovali z vso strogostjo in sicer z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Razglas radi sladkorja. C. kr. urad za ljudsko prehrano je z ukazom z dne 1. februarja 1917 drž. zak. št. 41 znižal množino sladkorja za osebo ter obenem odredil, da imajo odslej veljati izkaznice za sladkor za dobo enega (koledarskega) meseca in ne več 4 tedne. Na podstavi tega ukaza je odredila c. kr. deželna vlada z naredbo z dne 13. februarja 1917 št. 4669 sledeče: Množina sladkorja za osebo in dobo enega meseca se določi sledeče: 1. za vse občine političnega okraja Kranj izvzemši spodaj pod 2. označene občine ⅘ kg (preje 1 kg); 2. za občine Kovor, Križe, sv. Katarina in Tržič na 1 kg (preje 1¼ kg), 3. za bolnike in okrevajoče največ na 1¼ kg (preje 1⅝ kg); 4. za gozdne delavce, delavce v obratih, ki delajo dan in noč na železnici, pošti i. t. d. na 1½ (preje 1⅝). Ker je veljavnost starih izkaznic s 17. februarjem potekla, ter se bodo odslej izdajale izkaznice za vsak koledarski mesec, izdajale se bodo za čas od 18. februarja 1917 nadalje pa do 31. marca 1917 posebne sladkorne izkaznice, seveda glaseče se na postavno količino sladkorja. Od 1. aprila 1917 nadalje pa se bodo izdajale izkaznice sproti le za dobo enega meseca.

Ceno meso za ljudstvo. Korespondenčni urad javlja z Dunaja, da pripravlja urad za prehrano velikopotezno akcijo, ki naj omogoči, da se bo prodajalo za ljudstvo meso po nizkih cenah. Prodajalo se bo inozemsko meso. Tudi se namerava izdelovati posebno cene klobase (ljudske klobase).

Slovan. I. zvezek petnajstega letnika Slovana je izšel. Izpremembe v Hribarjevi tiskarni in težkoče, ki jih nalaga sedanja doba pri dobivanju klišejev, so povzročile zakasnitev. Zato pa je vtis, ki ga napravlja prenovljeni „Slovan“ zelo ugoden. Slikar Maksim Gaspari je poskrbel za ovitek krasno risbo, ki govori: s trnjem je pomešan venec današnje slovenske literature. Fl. Golarjeva pesem „Jutro vstaja“ je umotvor prve vrste. Koljcov, Kette in Murn bi jo mogli uvrstiti mej najboljše svoje! Poezija pomladanskega jutra na polju, že dolgo ni bila lepše naslikana. Fr. Milčinskoga humoristična kmečka povest „Gdč. Mici“ najde pač same hvaležne čitatelje. Pisatelj zajema iz življenja in aktov toli spretno, da mu raste hu-

moreska brez najmanjše prisiljenosti v široko razpredeno moderno socialno študijo. Dr. Avg. Žigon pričinja z „Bridko zgodbo iz Fran Levstikovega življenja“, novo veleznimivo poglavje: dobo Levstikovega politikovanja in politične kritike. Iv. Cankarjevo „Blago iz Dunaja“ in M. Pugeljev „Naprej“ sta črtici, stilistično duhoviti igrači bridkega zrna. Dr. Ivo Šorli pričinja psihološko novelo „Dogodek“ iz načetega zakonskega življenja slovenskega profesorja, motrenega s stališča zveste in poštene služkinje Barbike, Fr. Govekar pa slika v „Volkodlaku“, široko zasnovani noveli začetek zakonske tragedije med advokatom in njegovo ženo, dvema psihičnima kontrastoma iz naše družbe. Obe živahni noveli sta moderni, elegantno pisani sliki iz sodobnosti. ... Dr. Fran Ilešič objavlja v članku „S. Gregorčič in njegova učenka“ nov prispevek k pesnikovi biografiji, dopise gospej Mar. Skrinjar v Trstu. Ivan Albreht je priobčil nekaj kratkih, a resničnih, ter globokih in po obliki dovršenih pesnitev. Tudi „Listek“ je raznovrsten in zanimiv. Zlasti dr. Žigonov člančič o Levstikovem delu za Prešerna l. 1870 obeta nova razkritja. V Govekarjevem simpatičnem nekrologu o Fr. Levcu je priobčena tudi Levčeva, doslej neznana slika iz dobe, ko je bil pokojnik urednik Lj. Zvona.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančneje pojasnila daje

L. REBOLJ, KRANJ.

Končno prinaša „Slovan“ še dve umetniški prilogi - reprodukciji izvirnih slik: S. Magoliča „Zimsko občutje na bojišču“ ter M. Gasparija zares originalno in čisto narodno občuteno humora polno sliko „Deseti brat“. „Slovan“ stane na leto 12 K, na pol leta 6 K ter se naroča v Drag. Hribarjevi tiskarni v Ljubljani. V prihodnje izideta 2. in 3. številka kot skupni zvezek z 8 polami ter mnogimi slikami. Dandanes, ko je literarna produkcija omejena skoro izključno le na „Lj. Zvon“ in na „Slovana“, bi ne smele biti narodne zavedne slovenske družine brez teh dveh mesečnikov. Priporočamo ju! Naročite ju! Podpirajte slovensko slovstvo!

Ubil se je, ko je šel nakupovat živil, železniški čuvaj Anton Tomažin v Podbrdu.

Književnost.

Carniola 1916, zvezek 4 ima naslednjo vsebino: Spomini Nj. velič. cesarja Franca Jožefa I.; Mantuani, Pasijonska procesija v Škofji Loki; Rudarsko ravnateljstvo iz Idrije, III. okupacija Idrije po Francozih; Ponebšek, Naše ujede. — Slovstvo — Zapiski prinašajo med drugim življenjepis slovenskega učenjaka dr. Franca Megušarja iz Kamne gorice. — V „Društvenem vestniku“ je napisal prof. dr. J. Šlebinger zanimivo in temeljito študijo v spomin društvenemu častnemu udu Francu Levcu, prof. Grafenauer pa spominsko črtico + dež. šol. nadz. Francu Hubadu. — Carniola je glasilo Muzejskega društva za Kranjsko v Ljubljani. Udje, ki plačajo letno 6 K, jo dobivajo brezplačno; naročnina v knjigarnah pa je letno 7 K.

ZAHVALA.

Za izkazana sočutja ob bridki izgubi nepozabnega očeta, oziroma tasta, starega očeta in strica, gospoda

Ivana Eržena

posestnika v Zg. Bitnjem

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Zlasti pa izrekamo zahvalo prečastiti duhovščini, gosp. c. kr. okr. glavarju, gosp. županu, vsem gospodom in gospe iz Kranja in okolice, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogoštevilno spremstvo.

V ZG. BITNJEM, 21. februarja 1917.

Žalujoči ostali.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Samo 4 dni! Petek 23., sobota 24., ned. 25., pond. 26. febr.:

HENNY PORTEN.

Sascha Messtrov teden št. 119 a. Vojne aktualnosti.

Albert, uganjevalec misli. Burka s Pauligom v enem dejanju.

Potujoča luč.

Kriminalen roman v 4 delih z dražestno umetnico HENNY PORTEN. — Najboljša Porten-drama v zimski seziji.

Mladini neprimerno!

Mladini neprimerno!

Predstave ob delavnikih:

V nedeljo:

4, 1/2 6, 7, 1/2 9

1/2 11, 3, 1/2 5, 6, 1/2 8, 9.

Torek 27. febr. do četrka 1. marca, dve veliki učinkovitosti:

SAMOTNI GROB.

4 dejanja, s slovito Mijo May v glavni vlogi.

Poročnik na povelje.

Krasna veseloigra v 3 delih.

Mladini neprimerno!

Mladini neprimerno!

Pozor! Predstave pri tem sporedu ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

Prednaznanilo:

Dve veliki učinkovitosti:

2.—5. marca:

10.—12. marca.

Repoštev.

John Rool ali William Voss, II. del.

Veliko umetniško delo. Sestavil PAUL WEGENER. (Prosto.)

Detektivski film. (Prosto.)

Tiskarskega vajenca

sprejme takoj

Tiskarna „Sava“ v Kranju

3 zlati nauki za zdravje želodca!

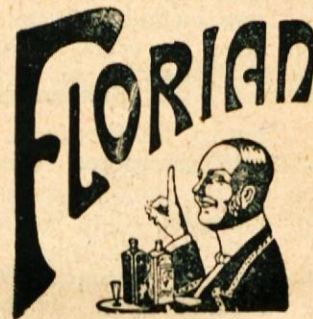
Kdor s „FLORIAN-om“, se krepča, Zmeraj dober tek ima!

Ce želodec godrnja,

Pij „FLORIAN-a“, pa nehá!

Ni otožen, ni bolan,

Ta, ki vživa „FLORIAN“

2

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 1/4 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52—5